

Oponentský posudek diplomové práce

Petr Herbrych: **Dějiny Rokytnice nad Rokytnou v 1. polovině 20. století**

Autor se rozhodl věnovat se podrobnějším dějinám konkrétní obce na Vysočině, a to konkrétně Rokytnice nad Rokytnou. Z úvodu je zřejmé osobní vztah autora ke zvolenému místu, což však nijak negativně nevstupuje do následné práce. Autor nepostupuje čistě chronologicky, ale snaží se analyzovat chod obce, její vývoj, osobní osudy a logicky se koncentruje na místní instituce, v logice vývoje podobných obcí jde o faru a školu. Obec Rokytnice nad Rokytnou je přitom z pohledu „velkých dějin“ vnímána především z hlediska případu Babice z roku 1951, kdy je část perzekvovaných, včetně popravených, právě z této obce. Nejvýraznější postavou je patrně P. Jan Bula sloužící na zdejší faře. Pochopitelně jsou pak babické události popsány se všemi důsledky v závěru celé práce.

Autor se velmi dobře orientuje v dostupných pramenech – zajímavé je například konstatování o „ztrátě“ zdejší kroniky a novém začátku kroniky v roce 1976. I to se mohlo odehrát v souvislosti s poválečnými událostmi a zmínkami v kronice, jak zmiňuje sám autor. Autor následně pečlivě analyzoval a využil archivní zdroje, především třebíčského archivu, ale i dalších institucí, ze kterých získával informace o životě v obci. V práci se tak před námi odvíjí osudy této konkrétní obce, od místopisu, přes hospodářský charakter, spolkovou činnost, roli starosty a vedení obce, přičemž vedle institucionálních lokálních institucí se autor věnuje též všednímu dni. Pozornost je věnována těžké sociální situaci první republiky, vedle toho také sportovním spolkům (Sokol, Orel, dělnická jednota), stejně jako politické situaci, kdy je zde silná pozice především lidovců a agrárníků. Samozřejmě, pokud autor zaměřil svoji pozornost na první polovinu 20. století, nemohl se vyhnout jak nacistické okupaci, tak s přesahem i nástupu komunismu až ke zmíněnému babickému případu roku 1951. Také během protektorátu nebyly dějiny obce prosty dramatických událostí, především pokud šlo o osobnosti v čele obce (Machovce a Zerzánka), kdy došlo k zatčení, naštěstí ne s tragickými důsledky. Po válce

byla navíc celá záležitost ještě šetřena, zda nedošlo k naplnění skutkové podstaty udání ze strany Machovce, což nebylo potvrzeno. Každopádně celý případ ukazuje na stísněnou a nervózní atmosféru v obci. S nástupem komunismu je pak zajímavá analýza stavu a postupu kolektivizace, kdy Vysočina obecně patřila k velmi problematickým regionům s počátečními malými úspěchy režimu.

Autor prokázal ve své práci velkou znalost problematiky, stejně jako schopnost kriticky a analyticky pracovat s prameny. Místy by v podobně pojaté práci možná hrozila větší míra popisnosti, ale autor do ní neupadá a snaží se jednotlivá zjištění jednak analyzovat, jednak vřazovat do obecného nebo širšího regionálního kontextu. Stejně tak oceňuji i stylistickou úroveň práce. Je nesporné, že vznikly podrobné a zajímavé dějiny obce, které doposud chyběly a v případě menších úprav a vydání by mohly obohatit kolektivní paměť místa.

Z těchto všech důvodů práci jednoznačně doporučuji k obhajobě a za sebe hodnotím jako výbornou.

V Praze dne 20. 5. 2024



prof. PhDr. Michal Stehlík, Ph.D.

Ústav českých dějin FF UK